

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 2. kalendářní týden, 9. 1. – 15. 1. 2022

Communicable Disease Threats Report, 9 – 15 January 2022, Week 2

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-diseases-threats-report-9-15-january-2022-week-2>

ZPRÁVY

Nová verze „epitweetru“, nástroje ECDC pro včasnou detekci hrozeb souvisejících s veřejným zdravím a to pomocí údajů z Twitteru

ECDC spustilo novou verzi „epitweetru“, nástroje založeného na principech, které uživatelům umožní automaticky sledovat trendy tweetů, jako je čas, místo a téma, s cílem včas odhalit hrozby v oblasti veřejného zdraví prostřednictvím signálů, jako je neobvyklý nárůst počtu tweetů. Je navržen tak, aby byl užitečný pro odborníky z ochrany a podpory veřejného zdraví při včasné detekci nebezpečí v souvislosti s infekční nemocí. Nicméně lze jej rozšířit na všechna možná nebezpečí a hrozby úpravou témat a klíčových slov.

Tato nová verze spuštěná v lednu 2022 obsahuje následující:

- Vylepšené ukládání a správa dat;
- Přidání Twitter API verze 2;
- Nová funkce pro usnadnění dodržování ochrany osobních údajů;
- Vylepšená extrakce geolokace z textu tweetu; a
- Automatická klasifikace signálů detekovaných pomocí anotací od uživatele.

Uvedená verze balíčku „epitweetr“ obsahuje také interaktivní webovou aplikaci se šesti stránkami:

1. **Dashboard** („nástěnka“ – hlavní panel), kde si uživatel může zobrazit a prozkoumat tweety a stáhnout související výstupy a data;
2. **Alerts** (upozornění), kde je možno zobrazit aktuální upozornění a související informace a trénovat různé výukové modely pro klasifikaci upozornění podle uživatelsky definovaných kategorií;
3. **Geotag evaluation** (vyhodnocení geotagů), kde lze vyhodnotit geolokační algoritmus a poskytnout anotace pro jeho vylepšený výkon;
4. **Data protection** (ochrana dat), kde je možno vyhledávat, anonymizovat a odstraňovat tweety z databáze epitweetrů (podpora dat, žádosti o vymazání dat);
5. **Configuration** (konfigurace), kde lze měnit nastavení a kontrolovat stav základních procesů; a
6. **Troubleshooting** (odstraňování problémů) s automatickými kontrolami a radami pro používání „epitweetru“ a všech jeho funkcí.

Odkazy:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-launches-new-version-epitweetr-tool>
<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/epitweetr-tool>

SOUHRN

Onemocnění covid-19 vyvolané virem SARS-CoV-2: mezinárodní situace (svět), rok 2019 – 2022

Dne 31. prosince 2019 byl v čínském Wu-chanu, prostřednictvím „Municipal Health and Health Commission“, nahlášen klastř případů plicní pneumonie neznámé etiologie, vyznačující se společným zdrojem expozice, vyskytující se na místním trhu (Wuhan's „South China Seafood City“). Další vyšetřování odhalilo nový typ koronaviru (SARS-CoV-2), jako původce těchto respiračních onemocnění. Epidemie se rychle rozšířila a postupně zasáhla ostatní části Číny a další země po celém světě. Dne 30. ledna 2020 vyhlásila WHO epidemii onemocnění covid-19 za mimořádnou událost v oblasti veřejného zdraví mezinárodního významu (Public Health Emergency of International concern, PHEIC) a pověřila „Committee's advice“ k vydání doporučení podle Mezinárodních zdravotnických předpisů (též Mezinárodní zdravotní řád) – International Health Regulations, IHR. Dne 11. března 2020 byla generálním ředitelem WHO vyhlášena pandemie onemocnění covid-19. Třetí, čtvrté, páté, šesté, sedmé, osmé, deváté a desáté zasedání mimořádného výboru – „IHR Emergency Committee“ pro covid-19 se uskutečnilo v Ženevě dne 30. dubna 2020, 31. července 2020, 29. října 2020, 14. ledna 2021, 15. dubna 2021, 4. července 2021, 22. října 2021 a 13. ledna 2022. Během jednání výbor vždy dospěl k závěru, že pandemie onemocnění covid-19 stále pokračuje a nadále představuje hrozbu pro veřejné zdraví (PHEIC).

➤ Poslední aktualizace:

Od 52. týdne 2021 do 1. týdne 2022 bylo v **EU/EHP** evidováno **16 207 036 nových případů** onemocnění covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), včetně **39 553 nových úmrtí**.

Od 31. prosince 2019 do 1. týdne 2022 bylo **celosvětově** zaznamenáno **307 373 791 případů** covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), z toho bylo hlášeno **5 492 154 úmrtí**.

K 1. týdnu 2022 bylo v zemích **EU** evidováno **62 628 687 případů** onemocnění a **920 847 úmrtí**.

Údaje uváděné ve světě a v EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů onemocnění a úmrtí kvůli různé úrovni vyšetřování a tím i podhlášenosti.

Poslední denní aktualizace v EU/EHP jsou k dispozici na webových stránkách ECDC:
<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

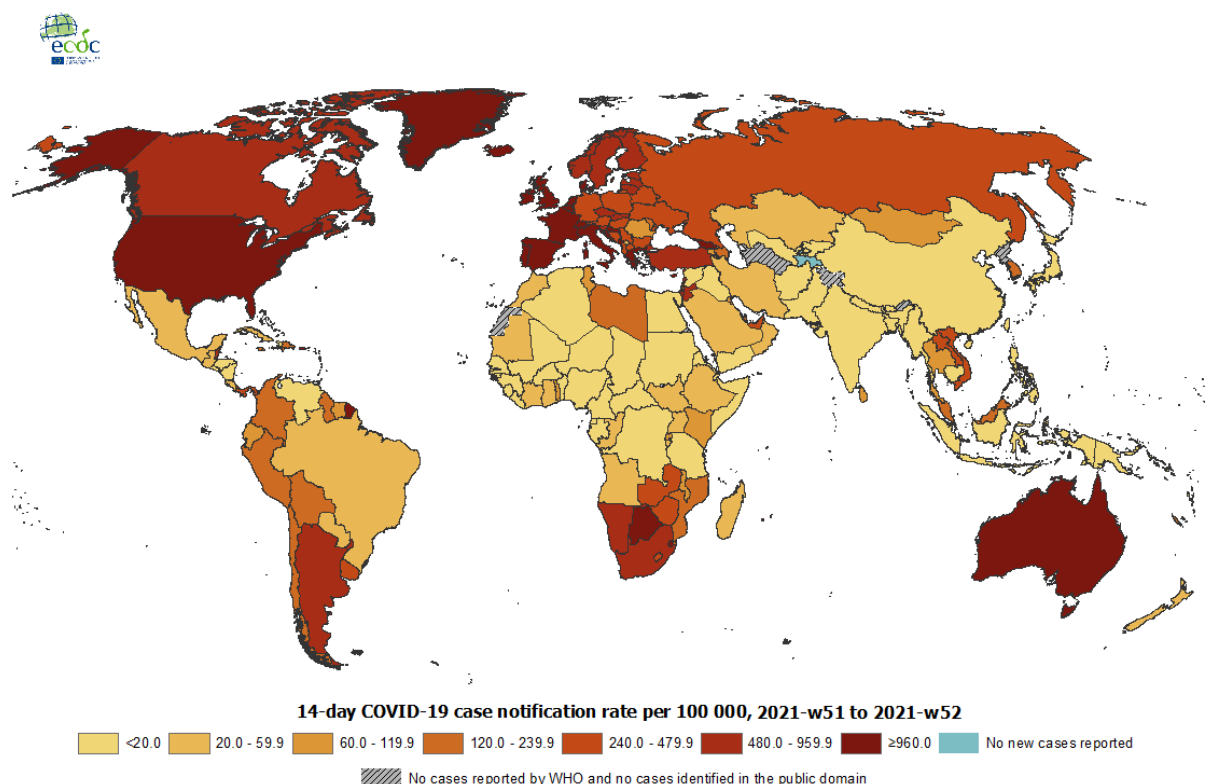
Od poslední aktualizace dne 5. ledna 2022 nebyla do 13. ledna 2022 ECDC změněna klasifikace variant vzbuzujících obavy (VOC – variants of concern), variant vzbuzujících zájem (VOI – variants of interest), monitorovaných variant a variant ustupujících (De-escalated variants).

Poslední informace o variantách viru je možno nalézt na webových stránkách ECDC:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

Geografická distribuce 14 denního kumulativního počtu hlášených případů covid-19 na 100 tisíc obyvatel, celosvětově, 51. – 52. týden 2021: zdroj ECDC

(Geographic distribution of 14- day cumulative number of reported COVID-19 cases per 100 000 population, worldwide, 2021-w51 to 2021-w52)

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. Date of production: 05/01/2022

Některé důležité a zajímavé odkazy:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

<https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/>

<https://www.who.int/director-general/speeches/detail/director-general-s-opening-remarks-at-the-10th-meeting-of-the-ihc-emergency-committee-on-covid-19---13-january-2022>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/current-risk-assessment-novel-coronavirus-situation>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-assessment-further-emergence-omicron-18th-risk-assessment>

✓ ZDRAVOTNÍ HROZBY V ZEMÍCH EU:

Chřipka – monitorování sezóny 2021/2022: mezinárodní situace

Hlášená aktivita chřipky v Evropě se, ve srovnání s předchozími týdny, snížila. V zemích a oblastech regionu jsou však pozorovány její různé úrovně. Podrobné informace o probíhající situaci jsou k dispozici v týdenních aktualizacích.

➤ **Poslední aktualizace:**

1. týden 2022 (3. – 9. ledna 2022)

- Albánie, Bělorusko, Gruzie, Izrael, Norsko, Severní Makedonie, Moldavská republika, Ruská federace a Švédsko hlásily celkovou chřipkovou aktivitu a/nebo střední intenzitu.
- 5 % sentinelových vzorků z primární péče od pacientů prezentujících ILI (influenza-like illness) nebo ARI (acute respiratory infection) symptomy bylo pozitivně testováno na virus chřipky, s převahou virů typu A(H3), nicméně některé země hlásily jak viry A(H3), tak A(H1)pdm09.
- Šest zemí hlásilo sezónní chřipkovou aktivitu nad 10 % prahovou pozitivitu v sentinelu primární péče: Arménie (64 %), Bělorusko, (44 %) Srbsko (36 %), Francie (16 %), Gruzie (15 %) a Estonsko (10 %).
- Hospitalizované případy s potvrzenou infekcí virem chřipky byly hlášeny z jednotek intenzivní péče (ICU – 19x typ A), ostatních oddělení (3x typ A) a SARI (39x typ A a 1x typ B).
- **Byly detekovány viry chřipky typu A i B, přičemž typy A(H3) byly dominantní v celém monitorovacím systému.**

Nadále platí, že **očkování je nejlepším ochranným opatřením v prevenci chřipky**. Při dominantním oběhu A (H3) by lékaři měli, dle místních doporučení, zvážit včasné nasazení antivirotické léčby nakaženým rizikovým skupinám obyvatelstva, aby se předešlo závažným průběhům onemocnění.

Zdroj a odkaz: <https://flunewseurope.org/>

SARS-CoV-2 B.1.1.529 variant of concern (Omicron) – mezinárodní situace (EU/EHP aktualizace): 2021 - 2022

Dne 26. listopadu 2021 klasifikovalo ECDC variantu viru SARS-CoV-2 přináležející do Pango linie B.1.1.529 jako variantu vzbuzující obavy (variant of concern – VOC) kvůli obavám z imunitního úniku a potenciálně vyšší transmisibilitě (přenositelnosti) v porovnání s variantou Delta. WHO rovněž klasifikovala tuto variantu jako VOC a dala jí název Omicron.

➤ **Poslední aktualizace:**

- Na konci 1. týdne (týden končící nedělí 9. ledna 2022) se celková epidemiologická situace v EU/EHP vyznačovala **vysokou a rostoucí rychlostí, co do počtu hlášených případů onemocnění, ale stabilní mírou úmrtí**. Rapidně se zhoršující epidemiologická situace byla pozorována ve 28 zemích EU/EHP a z velké části byla způsobena pokračující cirkulací a rostoucím šířením VOC Omicron.

Podrobné týdenní aktualizace poskytují přehled, v jakém rozsahu varianta SARS-CoV-2 Omicron převládá v zemích EU/EHP, a to na základě nejlepších aktuálně dostupných důkazů (k 13. lednu 2022). Údaje jsou shromažďovány z „The European Surveillance System (TESSy)“ nebo databáze „GISAID EpiCoV“. Varianty koronaviru na webových stránkách ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/variants-dashboard>

K dispozici je buď hlavní panel zemí EU/EHP nebo lze zobrazit další podrobnosti kliknutím na příslušný odkaz země. V případě chybějících údajů z některé země EU/EHP je možno použít oficiální národní nebo regionální webové stránky. V důsledku toho se však může lišit prezentace a úplnost dat v závislosti na jejich zdrojích a dostupnosti.

ECDC bude poskytovat týdně specifické aktualizace o VOC Omicron v EU/EHP. Denní aktualizace o hlášených případech jsou k dispozici na webových stránkách ECDC.

K 13. lednu 2022 byla ve všech zemích EU/EHP identifikována varianta Omicron. **Od 20. prosince 2021 do 2. ledna 2022 hlásilo výskyt varianty Omicron 21 zemí, odhadovaná prevalence VOC Omicron činila 46,4 % (rozsah od 1,1 % do 98,5 %), což bylo dvakrát více než v předchozím týdnu.**

- Mezi země, kde se stal Omicron dominantní variantou (představuje více než 50 % sekvenovaných virů), patří Rakousko (89,4 %), Belgie (99,7 %), Kypr (70,7 %), Dánsko (95,8 %), Finsko (99,8 %), Francie (78,6 %), Řecko (75,5 %), Island (přesný údaj není k dispozici), Irsko (90,6 %), Lichtenštejnsko (76,7 %), Litva (> 90 %), Lucembursko (69,6 %), Malta (67 %), Nizozemsko (87,4 %), Norsko (85,7 %), Portugalsko (77,2 %), Slovinsko (67 %), Španělsko (54,8 %) a Švédsko (61,5 %).
- Mezi země, kde je varianta Omicron přítomna, ale není dominantní, patří Bulharsko (10,3 %), Chorvatsko (přesný údaj není k dispozici), Česko (24,4 % - údaj k 52. týdnu 2021), Estonsko (12,1 %), Německo (40,2 %), Maďarsko (43,1 %), Itálie (39 %), Lotyšsko (16,9 %), Polsko (20,9 %), Rumunsko (42,1 %) a Slovensko (13,4 %).

Velký (20% nebo vyšší) nárůst počtu případů onemocnění byl od poslední aktualizace hlášen v následujících zemích: Rakousko, Kypr, Lucembursko, Finsko, Německo, Řecko a Litva.

Odkazy:

<https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/index.html>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/guidance-representative-and-targeted-genomic-sars-cov-2-monitoring>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-assessment-further-emergence-omicron-18th-risk-assessment>

Spalničky – mezinárodní situace (svět): monitoring evropských epidemií

Během pandemie covid-19 byl celosvětově pozorován prudký pokles případů onemocnění spalničkami. Objevuje se však několik případů spalniček hlášených v EU/EHP, včetně zemí, které dříve eliminovaly nebo přerušily jejich endemický přenos.

➤ **Poslední aktualizace:**

- Od předchozí aktualizace publikované v ECDC CDTR zprávě 17. prosince 2021, tři země EU/EHP hlásily 8 nových případů spalniček: Německo (3 případy v roce 2021 a 3 př. v r. 2022), Maďarsko (1 př.), Irsko (1 př.) a Polsko (-1 př.). Ostatní země nehlásily žádné nové případy onemocnění v roce 2021 ani v r. 2022.
- V EU/EHP v roce 2021 zatím nebyla hlášena **žádná nová úmrtí**.

Relevantními aktualizacemi týkajícími se zemí mimo oblast EU/EHP disponuje Regionální kancelář WHO pro Evropu (Regional Office for Europe – WHO EURO), Regionální kancelář WHO pro Afriku (Regional Office for Africa – WHO AFRO), pro Ameriku - WHO Pan American Health Organization (WHO PAHO) a pro oblast Západního Pacifiku - WHO Western Pacific Regional Office (WHO WPRO). Pro WPRO (Západní Pacifik) a oblast jihovýchodní Asie (Regional Office for South-East Asia – WHO SEARO) nebyly zjištěny žádné aktualizace.

Země EU/EHP jsou vyzývány, aby **zachovávaly rutinní očkování**, pokud to situace a opatření v souvislosti s covid-19, dovolí.

➤ **Epidemiologické shrnutí pro země EU/EHP a měsíční aktualizace:**

Německo – v roce 2021 hlásilo 63 potvrzených a podezřelých případů onemocnění, což je nárůst o 3 případy od 49. týdne. V r. 2022 evidovalo 3 potvrzené nebo suspektní případy v 1. týdnu.

Maďarsko – oznámilo 1 potvrzený případ v 38. týdnu. Dále nebyly zjištěny žádné další případy onemocnění.

Irsko – evidovalo 4 případy v roce 2021, od 52. týdne jde o nárůst o 1 případ od 48. týdne.

Polsko – nahlásilo 14 případů od 1. ledna do 31. prosince 2021, což je **pokles o 1 případ** od předchozí měsíční zprávy.

V Regionální kanceláři WHO pro Evropu (EURO) byly, podle předběžných měsíčních údajů o spalničkách a zarděnkách, v lednu hlášeny sporadické případy spalniček z následujících zemí EU/EHP: Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Rusko, Srbsko, Turecko, Ukrajina a Spojené království; v EU/EHP **byly případy hlášeny v Belgii, Finsku, Francii, Německu, Irsku, Itálii, Polsku, Rumunsku a Španělsku.**

Odkazy:

<https://www.euro.who.int/en>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/measles/measles-threats-and-outbreaks>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/measles/surveillance-and-disease-data/monthly-measles-rubella-monitoring-reports>

<https://www.who.int/teams/immunization-vaccines-and-biologicals/immunization-analysis-and-insights/surveillance/monitoring/provisional-monthly-measles-and-rubella-data>

✓ ZDRAVOTNÍ HROZBY MIMO ZEMĚ EU:

Influenza A (typ H5) – UK, Anglie – 2022

Dne 6. ledna 2022 zaznamenala agentura pro zdravotní bezpečnost ve Velké Británii „United Kingdom Health Security Agency (UKHSA) **potvrzený případ ptačí chřipky A (H5) u osoby v jihozápadní Anglii.**

➤ **Poslední aktualizace:**

- Případ byl původně pozitivně testován na virus ptačí chřipky typu A (H5); později potvrzen jako ptačí chřipka A (H5N1). Sedmdesátiletý muž byl asymptomatický, po období izolace negativní. Nyní se se plně zotavil a mezi jeho blízkými kontakty nebyly zjištěny žádné další případy onemocnění. V anamnéze měl uvedený kontakt s hejnem infikovaných ptáků.
- Infekce byla identifikována rutinním sledováním, které se provádí u každého, kdo má blízký kontakt s potenciálně infikovanými ptáky. Všichni infikovaní ptáci byli utraceni, všechny kontakty případu, včetně osob, které navštívily areál, byly vypátrány a neexistují žádné důkazy týkající se dalšího přenosu.

Od roku 2003 bylo celosvětově hlášeno 863 případů onemocnění způsobených virem ptačí chřipky A (H5N1), je v tom zahrnut i aktuální případ z Velké Británie.

Odkazy:

<https://www.gov.uk/government/news/human-case-of-avian-flu-detected-in-uk>

[https://www.clinicalmicrobiologyandinfection.com/article/S1198-743X\(21\)00632-7/fulltext](https://www.clinicalmicrobiologyandinfection.com/article/S1198-743X(21)00632-7/fulltext)

<https://www.izsvenezie.com/reference-laboratories/avian-influenza-newcastle-disease/europe-update/>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/avian-influenza-humans/surveillance-and-disease-data/avian-influenza-overview>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/avian-influenza-overview-september-december-2021>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ.